

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle Wienin katsastussopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja sopimuksen voimaansaattamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle Wienin katsastussopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja sopimuksen voimaansaattamiseksi (HE 78/2021 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Eeva Asikainen, liikenne- ja viestintäministeriö
- tiiminvetäjä Teemu Toivanen, Liikenne- ja viestintävirasto
- tekninen johtaja Hannu Pellikka, A-Katsastus Group Oy
- laatu- ja tekninen johtaja Timo Ojala, K1 Katsastajat Oy
- edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- toiminnanjohtaja Björn Ziessler, Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ulkoministeriö
- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- Autoalan Keskusliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Autoliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi sopimukseen pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta (jäljempänä Wienin katsastussopimus tai sopimus) tehdyt muutokset sekä Wienin katsastussopimukseen liitetyt normit 3 ja 4 sekä normien 1—4 muutokset.

Valiokunnan mietintö LiVM 13/2021 vp

Sopimuksen muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Ne koskevat sopimuksen määritelmiä ja kansainvälisen katsastustodistuksen sähköistä muotoa.

Normien 1—2 muutokset koskevat normien yhdenmukaistamista suhteessa EU:n katsastusdirektiiviin. Muutokset liittyvät määräaikaikatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskohteisiin.

Normit 3 ja 4 koskevat sähkö-, hybridi- ja kaasujoneuvojen määräaikaikatsastuksiin liittyviä erityisiä määräyksiä, jotka liittyvät määräaikaikatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskohteisiin. Lisäksi näiden normien määräykset määräaikaikatsastusten ajankohdista muutetaan samoiksi, kuin katsastusdirektiivissä.

Kyseiset normit ja muutokset ovat tulleet kansainvälisoikeudellisesti voimaan vuosina 2018—2020, mutta niitä ei ole hyväksytty eikä saatettu Suomessa voimaan oikea-aikaisesti. Tällä esityksellä tilanne korjattaisiin oikeustilan selkeyttämiseksi.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus Wienin katsastussopimuksen ja sen normien, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, niiden määräysten nostamisesta laintasoisiksi, mitkä kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan. Sopimuksen ja sen normien konsolidoidut versiot on tarkoitus julkaista sähköisessä sopimussarjassa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana mahdollisimman pian sen jälkeen, kun laki on vahvistettu.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

(1) Esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarkoituksenmukaisena ja tarpeellisena.

(2) Sähkö- ja hybridiajoneuvoissa on käytössä korkeajänniteteknologia. Vaaratilanteiden välttämiseksi sekä työturvallisuuden varmistamiseksi sähkö- ja hybridiajoneuvojen katsastajien pätevyysedellytyksenä tulisi olla autoalalle suunnattu sähkötyöturvallisuuskoulutus (SFS 6002). Valiokunta tiedostaa, että sähköturvallisuuslaissa (1135/2016) on jo sääntelyä sähkö- ja hybridiautojen katsastukseen vaadittavasta pätevyydestä. Valiokunta katsoo kuitenkin, että jatkossa on syytä harkita, onko tarpeen säännellä asiasta myös katsastusalan lainsäädännössä vai onko tiedottaminen ja kouluttaminen riittävää katsastustyötä tekevien turvallisuuden takaamiseksi.

(3) Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että ajoneuvolain 150 §:n 2 momenttia muutetaan siten, että raskaan kaluston voi katsastaa kolmen kuukauden aikana ennen viimeistä katsastuspäivää ilman, että seuraavan vuoden viimeinen katsastuspäivä muuttuu. Saadun selvityksen mukaan tämä helpottaisi sekä kuljetusyrityksiä että katsastajien työtä. Kyseinen säännös ei kuitenkaan sisälly hallituksen esitykseen. Katsastusta säännellään EU:n katsastusdirektiivissä¹, joka sisältää sääntelyä katsastusajankohdista ja katsastusväleistä. Valiokunta tiedostaa, että direktiivin lähtö-

¹ moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/45/EU

Valiokunnan mietintö LiVM 13/2021 vp

kohta on, että raskaat ajoneuvot tulisi katsastaa vuosittain, mutta katsoo, että asiaa ja sen vaikutuksia tulee selvittää direktiivin suomissa puitteissa jouston etsimiseksi.

(4) Asiantuntijakuulemisessa on myös esitetty huoli ajoneuvojen kuljettajaa avustavien järjestelmien katsastustarkastusten hitaasta etenemisestä lainsäädännössä. Automaattisesti ajoneuvon nopeuteen, suuntaan tai pysähtymiseen taikka onnettomuuden aiheuttamien vammojen lieventämiseen vaikuttavat järjestelmät ovat merkittävässä asemassa liikenneonnettomuuksien vähentämisessä ja ehkäisyssä sekä onnettomuuksien seurausten lieventämisessä. Viallisina ne voivat päinvastoin aiheuttaa onnettomuuksia ja siten vähentää liikenneturvallisuutta. Tämän vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa selvitetään automaattisten järjestelmien pakollisten katsastustarkastusten kehittämisen tarpeellisuus lainsäädännössä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 78/2021 vp tarkoitetun sopimuksen.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 78/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 27.5.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Ano Turtiainen at
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Jari Ronkainen ps

Valiokunnan mietintö LiVM 13/2021 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker